

TUẦN 10

PHÂN MÔN LỊCH SỬ

TIẾT 28 – BÀI 8: ẤN ĐỘ CỔ ĐẠI (tiếp theo)

III. NHỮNG THÀNH TỰU VĂN HÓA TIÊU BIỂU

- Tôn giáo: Bà-la-môn giáo, Phật giáo
- Chữ viết và văn học: Người Ấn Độ đã có chữ viết từ sớm. Đó là chữ Phạn. Chữ Phạn dùng để viết các tác phẩm tôn giáo lớn như kinh Vê-đa (Veda) và các tác phẩm văn học, tiêu biểu là hai bộ sử thi Ra-ma-y-a-na và Ma-ha-bha-ra-ta. Văn học còn nổi tiếng với truyện ngụ ngôn về các loài vật Pan-cha-tan-tra...
- Khoa học tự nhiên: Phát minh ra các số từ 0 đến 9; sử dụng thuốc tê, thuốc mê khi phẫu thuật, biết sử dụng thảo mộc trong chữa bệnh.
- Kiến trúc và điêu khắc: Chủ yếu là kiến trúc tôn giáo với những công trình kì vĩ. Có chùa hang A-gian-ta và đại bảo tháp San-chi. Tác phẩm nghệ thuật cột đá sư tử của vua A-sô-ca, thế kỉ III TCN, đã trở thành biểu tượng của đất nước Ấn Độ ngày nay.

PHÂN MÔN ĐỊA LÍ

TIẾT 29 - BÀI 7: CHUYỂN ĐỘNG QUANH MẶT TRỜI CỦA TRÁI ĐẤT VÀ HỆ QUẢ (tiếp theo)

II. HỆ QUẢ CHUYỂN ĐỘNG QUANH MẶT TRỜI CỦA TRÁI ĐẤT

2. Hiện tượng ngày, đêm dài ngắn theo mùa

- Trong khi chuyển động quanh Mặt Trời, Trái Đất có lúc ngả về nửa cầu Bắc, có lúc ngả về nửa cầu Nam về phía Mặt Trời.
- Do đường phân chia sáng tối không trùng với trục Trái Đất nên các địa điểm ở bán cầu Bắc và bán cầu Nam có hiện tượng ngày, đêm dài ngắn khác nhau theo vĩ độ.
- + Ngày 22 – 6, Mặt Trời chiếu thẳng góc vào chí tuyến Bắc, nửa cầu Bắc có ngày dài hơn đêm.

- + Ngày 22 – 12, Mặt Trời chiếu thẳng góc vào chí tuyến Nam, nửa cầu Nam có ngày dài hơn đêm.
- + Ngày 21 – 3 (Xuân phân) và 23 – 9 (Thu phân), đều có thời gian ngày và đêm dài bằng nhau. Trong hai ngày này, tia sáng mặt trời chiếu thẳng góc vào Xích đạo nên lượng nhiệt và ánh sáng Mặt Trời bằng nhau ở hai bán cầu Bắc và Nam.
- Từ sau ngày 21 – 3 đến trước ngày 23 – 9, bán cầu Bắc ngả về phía Mặt Trời nhiều hơn.
- Từ sau ngày 23 – 9 đến trước ngày 21 – 3, bán cầu Nam lại ngả về phía Mặt Trời nhiều hơn.
- Bán cầu nào ngả về phía Mặt Trời nhiều hơn sẽ có ngày dài, đêm ngắn.
- Bán cầu nào ngả về phía Mặt Trời ít hơn sẽ có ngày ngắn, đêm dài.
- Càng xa Xích đạo về phía hai cực sự chênh lệch ngày đêm càng biểu hiện rõ rệt.
- Các địa điểm nằm trên đường Xích đạo quanh năm luôn có ngày, đêm dài bằng nhau.
- Do mùa ở hai bán cầu diễn ra ngược nhau nên độ dài ngày, đêm ở hai bán cầu cũng ngược nhau.

DẶN DÒ

HS làm bài tập phần luyện tập – vận dụng trong SGK/134

TIẾT 30 - BÀI 8: THỰC HÀNH XÁC ĐỊNH PHƯƠNG HƯỚNG

NGOÀI THỰC TẾ

(Cả bài HS tự làm trong SGK)

Hướng dẫn HS tự làm

I/ Xác định phương hướng dựa vào việc dùng la bàn

1/ Hướng dẫn

- HS chuẩn bị dụng cụ học tập: La bàn hoặc điện thoại thông minh có ứng dụng la bàn.
- Dựa vào hình 8.1 và hình 8.2, em hãy cho biết các hướng

chính trong la bàn.

II/ Xác định phương hướng dựa vào quan sát hiện tượng tự nhiên

- HS hãy cho biết mặt trời lúc mọc và lặn trong ngày ở hướng nào?
- Tìm cách xác định phương hướng dựa vào quan sát hiện tượng Mặt Trời mọc và lặn.

DẶN DÒ

HS đọc trước bài 9 : Cấu tạo của Trái Đất. Động đất và núi lửa